Theet 77

Herman Brusselmans

Theet 77

2022 Prometheus Amsterdam

Opgedragen aan Little Joe, Flipper en Florenzo

© 2022 Herman Brusselmans
Omslagontwerp Kris Demey
Foto omslag Archief Herman Brusselmans
Foto auteur Jimmy Kets
Zetwerk Mat-Zet bv, Huizen
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 5200 0

Deel 1

Vroeger

1

Ik was een drummertje in Hamme. Ik had het nog hoog in m'n bol ook. Ik dacht: ik ben zo goed dat ik zowel theoretische als praktische tips kan geven, om zo aankomende drummers in de gelegenheid te brengen om even onderlegd te worden als ik. Even onderlegd? Onwaarschijnlijk. De tips waren niet eens het proberen waard. Ik besefte immers dat de meeste drummers helemáál niet zo onderlegd zouden worden als ik, mede omdat het een stelletje idioten was dat vijftig jaar mocht oefenen en dan nog niet de beat van 'Lucille' van Little Richard kon drummen. Hoog in de bol: het sierde me niet, maar ik liep er evenmin mee te koop.

Het is hoe dan ook altijd aan te raden geweest om met drummen zo vroeg mogelijk te beginnen, zo rond je vijfde à zesde levensjaar. Er bestaan immers drumstellen voor kinderen, al is de kwaliteit meestal matig. Mijn eerste drumstel, dat ik van Sinterklaas kreeg toen ik vijf jaar en een aantal maanden oud was, was gemaakt van karton. De stokken waren gemaakt van blik. Na m'n eerste drumpartij was het drumstel kapot. Ik vroeg in een brief aan Sinterklaas om een nieuw exemplaar, maar Sinterklaas gaf niet thuis, en hij beantwoordde m'n brief niet eens. Men zal zich afvragen: kon jij al een brief schrijven toen je nog niet eens zes jaar oud was? Jazeker. M'n handschrift was nog enigszins onvast, maar m'n grammatica en vocabulaire stonden op een aanvaardbaar niveau, hoewel ik kwart na acht schreef in plaats van kwart over acht in de zin: 'Dus, beste Sind, verwagt ik dat je vannavont om kwart na acht m'n niewe drumstel aan huis brengd. Komt wel op teid, want om half negen moet ik naar bet.' Oké, ik schreef bed met een t, maar dat was per ongeluk. Wat ik indertijd nog niet wist, was dat Sin-

terklaas niet bestond. Hoe kon ik bevroeden dat de Sint die ik op z'n schimmel door onze straat had zien rijden, buurman Maurice was met een pruik, een valse baard, en een tabbaard? En dat de schimmel geleend was van boer Teunis in de Veldstraat in Hamme? En dat de twee Zwarte Pieten die achter het dier met daarop buurman Maurice aan huppelden, de gebroeders Cocquyt waren, uit de Stationstraat in Hamme? Ze waren zo donker geschminkt dat je zou gezworen hebben, zeker als klein ventje, dat ze werkelijk van Afrikaanse afkomst waren. Daar stonden we verder niet bij stil. Er heerste de simpele opvatting dat Zwarte Piet een weggelopen slaaf was, en aldus een symbool bleek van de slavenstatus van de zwarte mens in het algemeen, vertelde m'n grootvader Frans. 'Die slaven kregen er overigens van langs met de zweep,' zei hij. 'En als ze waren ontsnapt van het katoenveld en ze werden een paar uur later weer gevangengenomen, dan werden ze voor twee weken opgesloten in een veel te kleine cel, zonder daglicht, en met alleen een korst brood en een vingerhoed water om de drie dagen. Tevens werden hun beide voeten gebroken, opdat ze later niet meer van het katoenveld weg zouden kunnen rennen. De wereld is wreed, hou daar rekening mee.' Ik beloofde hem daar rekening mee te houden.

Omdat Sinterklaas me geen tweede drumstel bracht, kreeg ik het van grootmoeder Maria. Het was gemaakt van blik en de stokken waren van karton. Het drummen verliep zodoende heel stil, maar algauw bleek dat ik talent had. Op m'n zesde kon ik exact de beat van 'Diana' van Paul Anka slaan. Op een dag zei grootmoeder Maria: 'Zijn je stokken nu weer kapot? Dat is godverdomme al het tiende paar dat je verslijt!'

'Dat komt, grootmoeder,' zei ik, 'omdat ze van karton zijn. Kun je me niet een paar van hout bezorgen?'

‘Zo meteen een hout tegen je godverdomde bakkes,’ zei ze. Ze was een strenge vrouw, die twee wereldoorlogen had meegemaakt, dus wat zou je willen. In de Eerste Wereldoorlog had ze zich nog redelijk gedeisd gehouden, maar in de Tweede was er geen houden aan, en ze ging in het verzet. Ze kreeg door een grapjas in dat verzet als taak opgelegd om Heinrich Himmler te vermoorden. Toegegeven, daar is ze vanzelfsprekend niet in geslaagd, maar op een keer heeft ze wel in de Loystraat in Hamme op een muur weten te kalken: HIMMLER MOET DOOD!, en dat is toch ook niet minnetjes. Voor dit dreigende muurschrift werd niet zij opgepakt, maar om de een of andere reden een onschuldige, dikke Fons uit de Slangstraat, die naar Dachau werd afgevoerd, waar hij z’n bijnaam zou verliezen, in die zin dat hij na z’n vrijlating door de Canadezen 37 kilo woog in plaats van de vroegere 152. Dan zei men bijvoorbeeld: ‘Magere Fons heeft al z’n kleren van voor de oorlog moeten weggooien, want die waren hem veel te groot geworden. Hij moest zelfs z’n schoenen en z’n sokken van de hand doen, z’n voeten waren gekrompen.’ Tevens werd hij verlaten door z’n vrouw Yvette, want die viel alleen op vetzakken. Ze begon een nieuwe relatie met dikke Marcel, die iedere dag vijf kilo gebakken aardappelen at, drie gebraden kippen, zevenhonderdvijftig gram mayonaise, en veertien boterhammen met smout.

Toen ik zeven was, kreeg ik eindelijk houten stokken. Niet van Sinterklaas, want ik had ondertussen ontdekt dat die buurman Maurice was, maar ik kreeg ze van buurman Maurice zelf, die er medelijden mee had gekregen dat ik continu kartonnen stokken stuksloeg op m’n blikken drumstel. Maurice was een handige kerel, en sneed de houten stokken hoogstpersoonlijk uit een populier, die tijdens een stormachtige nacht in z’n tuin was omgewaaid. Ik durfde te wedden dat ik de enige drummer

was met een blikken drumstel en populieren stokken in heel Hamme. Dat bleek niet zo, een ander jongetje dat bij mij in de eerste klas in de Molenhoekschool zat, had ook een blikken drumstel met populieren stokken. Het spreekt vanzelf dat ik daardoor dat kereltje niet kon uitstaan, want hij beroofde mij van m'n unieke positie als drummer. Blik annex populier moest inderdaad uitzonderlijk zijn, en zonder een kopie blijven. Ik vroeg dan ook aan Dirk Dewinne, zoals hij heette, om een ander drumstel aan te schaffen, bijvoorbeeld van papier-maché, en andere stokken, bijvoorbeeld van rubber. 'Ik behoud mijn blikken drumstel en mijn populieren stokken,' zei hij, 'ik heb ze speciaal gekregen van Sinterklaas.'

'Domkop,' zei ik, 'Sinterklaas bestaat niet, het is buurman Maurice.'

'Je liegt,' zei hij, 'bij ons hebben we niet eens een buurman Maurice.'

'Nee?' zei ik. 'Welke buurman hebben jullie dan wel?'

'We hebben vele buurmannen,' zei hij, 'Octaaf, Sylvain, Roger, dikke Marcel, en André.'

'Woont dikke Marcel in jullie buurt?' zei ik. 'Is het waar wat ze over hem zeggen, dat hij minstens drie gebraden kippen per dag eet?'

'Soms wel vijf,' zei Dirk, 'en drieëntwintig boterhammen met smout. Maar ik denk ineens aan iets, Herman: als jij nu 'ns in plaats van ik een ander drumstel en andere stokken aanschafte.' Ja, dat kon natuurlijk ook. Ik vroeg diezelfde avond aan m'n grootmoeder Maria: 'Grootmoeder, krijg ik een nieuw drumstel? Bijvoorbeeld van hout, en de stokken ook van hout, maar niet van populier want dat is een te harde en moeilijk te hanteren houtsoort.'

'Denk je dat het geld me op de rug groeit?' zei ze. 'Vraag het

godverdomme aan je grootvader, die brengt al z'n geld toch naar de hoeren, en dat hij dan godverdomme één keer minder naar die vieze wijven gaat en met de uitgespaarde poen jou dat godverdomde drumstel geeft.' Ik ging naar haar man, m'n grootvader Frans, die in z'n bed lag te dutten; ik maakte hem wakker, en zei: 'Grootvader, kun je niet één keer geld uitsparen bij de hoeren en daarmee een nieuw drumstel en stokken voor me kopen?'

'Wie zegt er godverdomme dat ik geld spendeer aan hoeren?' zei hij pissig.

'Grootmoeder Maria,' zei ik.

'Ze zou beter haar godverdomde bek houden,' zei hij, 'en als ze zelf wat meer de hoer zou uithangen, zou ik niet geil hoeven worden van andere hoeren.'

'Ik weet niet wat je daarmee bedoelt, grootvader,' zei ik.

'Snotneuzen als jij weten godverdomme nooit wat grote mensen bedoelen,' zei hij. 'Maar je wil een nieuw drumstel zeg je?'

'Ja,' zei ik. 'Van hout, en de stokken ook van hout dat niet populier is, en de vellen niet van hout maar van ezelshuid. En de cimbalen van metaal.'

'Oké,' zei hij, 'je krijgt dat drumstel als je nu tegen je grootmoeder gaat zeggen dat ze vanavond in bed de hoer moet spelen.'

Ik liep naar m'n grootmoeder, en zei: 'Grootmoeder, vanavond in bed de hoer spelen.' Toen gaf ze me zo'n dreun tegen m'n bakkes dat ik vier dagen hoofdpijn had. Maar m'n grootvader hield woord, en kocht voor mij een houten drumstel met vellen van ezelshuid en normale houten stokken en twee cimbalen van metaal, in een muziekwinkel in Dendermonde. Eindelijk was ik qua materiaal op de goede weg. Alleen jammer dat

het zo'n beroerd materiaal was. Van welke ezel de vellen van ezelshuid afkomstig waren, het was een raadsel, maar ik gokte op een ezel met huidkanker. Al na drie keer drummen scheurden de vellen van alle drie m'n trommels en dat van de basdrum. En al na vijf keer drummen kwamen er scheuren in de twee cimbalen. Later zou ik dan ook tegen iedere beginnende drummer verklaren: 'Koop nooit een drumstel van het merk Tango d'Amore in een muziekwinkel in Dendermonde.' Doch voorlopig moest ik roeien met de riemen die ik had, en ik herstelde de scheuren in zowel de trommels als de basdrum als de cimbalen met plakband, en sloeg zo zacht mogelijk op de drumkit. Op die manier leerde ik mezelf steeds beter te worden, en op m'n achtste kon ik al de hele drumpartij van 'I Wanna Hold Your Hand' van The Beatles nadoen. Ik was op de goeie weg. Terloops kan ik vermelden dat drummen niet m'n enige passie was. Er was ook het voetbal. Op m'n negende was ik reeds de beste juveniele linksbuiten die Hamme ooit gekend heeft. Ik was aangesloten bij de plaatselijke club, Vigor Hamme. M'n grootste kwaliteiten als voetballer waren: snel, kwiek, behept met een uitzonderlijke techniek, een uitstekend tactisch inzicht, dribbelvaardig, kopbalsterk, en voor iedere verdediging van een tegenstander zo glad als een aal, zodat m'n bijnaam luidde Een Paling In Een Emmer Snot, maar omdat die te lang was werd de afgekorte bijnaam eerst Emmer Snot en vervolgens simpelweg Snot. 'Alweer een schot van Snot!' werd een veelgehoorde kreet onder de toeschouwers. Enkelen van hen waren: m'n grootmoeder Maria, m'n grootvader Frans, m'n vader Gust, m'n moeder Lea, buurman Maurice, z'n vrouw Gusta, m'n broer Joseph, m'n zus Mia, en vele scouts van hoger gesitueerde clubs, die mij wilden inlijven. Maar ik was trouw aan Hamme, m'n geboorteplaats, tevens het dorp mijner dro-

men! Plus, de spelers werden door Vigor goed in de watten gelegd, zo bijvoorbeeld kregen we tijdens de rust van de match een kop hete thee (winter) of een sappige sinaasappel (zomer). Ik heb vele gedenkwaardige matches gespeeld. Een die me altijd zal bijblijven is die tegen Scela Zele, op 10 oktober 1968, de dag na m'n elfde verjaardag. Deze verjaardag hadden we in de schoot van het gezin op 9 oktober gevierd. Ik kreeg van m'n grootouders een extra metalen cimbaal voor m'n drumstel, van m'n ouders een jas met luipaardmotief, van m'n broer Joseph een zakje zure beertjes, en van m'n zusje Mia een zelfgemaakte tekening, waarop een onderzeeër stond afgebeeld die op de maan was geraakt en daar explodeerde, kortom, een heel mooie tekening. M'n moeder Lea en m'n grootmoeder Maria hadden m'n lievelingskostje klaargemaakt: koteletten in de mirabellosaus met frieten en warme perenspijs. Ik nam twee porties onder het motto: een mens wordt maar één keer elf jaar. Als drank was er voor iedereen een glas tafelbier, wat door m'n grootvader Frans gecombineerd werd met een hele fles jenever. In de loop van de feestmaaltijd zei m'n grootmoeder tegen hem: 'Ben je godverdomme weer volop aan het zuipen?'

'Van een flesje jenever bij z'n tafelbier is nog niemand doodgegaan,' zei m'n grootvader, en m'n grootmoeder bond in, want inderdaad, zij kende niemand die aan de combinatie tafelbier-jenever was overleden. Na het eten op 9 oktober ging ik vroeg naar bed, om uitgeslapen te zijn voor de wedstrijd op 10 oktober. Vol goesting arriveerde ik op de club om halftien. De wedstrijd zou beginnen om tien uur. Ook de andere spelers van Vigor sijpelden binnen, en we kleedden ons aan in ons blauw-witte tenue. Ik had rugnummer 11. Daar was aan het begin van het seizoen nog wat heisa over geweest: onze rechtsbuiten Theo Drulle wilde ook rugnummer 11. Ik zei: 'Rugnummer

11 is voor een linksbuiten, een rechtsbuiten draagt rugnummer 7.'

'Toch wil ik rugnummer 11,' zei Drulle. 'Elf is een symbolisch getal voor mij: we zijn thuis met elf kinderen, m'n vader heeft op de elfde van de elfde maand 11.000 frank gewonnen met de loterij, en we hebben elf parkieten in onze volière.'

'Bijt vier parkieten de kop af en je hebt er zeven, Drulle,' zei ik, 'en nu verder geen gezeik meer, of ik ga aan je ouders vertellen dat je homofiel bent.'

'Ik ben geen homofiel, Snot!' riep hij.

'Toch wel,' zei ik, 'je kijkt onder de douche altijd naar de penissen van je medespelers, en dan druipt er kwijl uit je bakkes.'

'Oké, neem jij dan maar nummer 11,' zei hij. Hij was het type dat gerust, verkleed als vrouw, een podiumact kon hebben in de bar L'Ammuleuse in Waasmunster, waarbij hij Marlene Dietrich imiteerde, zo schabouwelijk dat Dietrich, eens ze dood zou zijn, zich meermaals zou omkeren in haar graf. Doch in de jaren van Drulles droom over een travestieact leefde de oude knar nog. Ze had zich wel teruggetrokken en vertoefde in eenzaamheid in haar Parijse appartement, samen met haar 43 katten. M'n grootvader Frans was een grote fan van haar. 'Die benen!' zei hij. 'Zo rijzig als pilaren uit de zestiende eeuw. Een gezicht als een domus habitat, en een lijf als een ensemble preparé.' Verder wist hij geen alsvergelijkingen meer betreffende Marlene Dietrich. Drie van die vergelijkingen waren dan ook meer dan genoeg. Misschien had een vierde er nog net bij gekund: Dietrichs voeten waren als omgekeerde bakplaten. Dit volstond wel. We moeten, in tegenstelling tot wat Theo Drulle en m'n grootvader deden, Marlene Dietrich niet gaan overschatten. Zij was en bleef een Duitse slet. Ze kantte zich tegen

de nazi's, dat wel. Uit later opgedoken geheime documenten bleek dat ze op een gegeven ogenblik van plan was om Heinrich Himmler te vermoorden, maar Himmler werd op het laatste moment weggeroepen voor een medisch onderzoek bij de proctoloog, dus die moord ging niet door. Jammer, maar z'n zelfmoord maakte veel goed. Het eerste fluitsignaal van de scheidsrechter weerklonk. Scela Zele had balbezit. Algauw leed Scela Zele balverlies, ten voordele van Vigor Hamme. In het eerste halfuur speelde ik zelf nogal onopvallend, mede omdat ik een beetje duf was van het tafelbier van de vorige avond. Doch ik herpakte mij. In acht minuten tijd scoorde ik drie doelpunten, een record. In de tweede helft verbeterde ik dit record door vier doelpunten te scoren in zes minuten, zodat de eindstand van 7-0 er niet om loog. M'n vader vond dat ik nog wel een pa doelpuntjes meer had kunnen scoren. Hij was niet snel tevreden over z'n kinderen. Als m'n broer Joseph in de zaak van m'n vader, een veehandel, meehielp door in zeventien minuten drie koeien tot op de bodem te melken, zei m'n vader: 'Dat hadden nog wel een paar koetjes meer kunnen zijn.' Voor de rest was hij geen slechte man, ofschoon hij vaak met z'n agressieve buien geen weg wist, en om zich af te reageren een zode uit het weiland rukte en daar verschillende keren in beet. Nog goed dat m'n moeder er was, om op de juiste momenten op hem in te praten en hem te kalmeren. Op een keer was het zo dat m'n vader woedend in plaats van één twéé zoden uit het weiland rukte, en ik zei: 'Dat had nog wel een zoodje meer kunnen zijn,' waarna hij mij een klap tegen m'n bakkes gaf, die ik als een ware man zonder huilerig gedrag incasseerde.

De twee hobby's, drummen en voetballen, combineerde ik op m'n gemakje, maar later zal blijken dat het drummen het voetballen in de verdrukking zou duwen, tot op de dag dat ik

definitief met voetballen zou ophouden. Zover waren we nog niet. Ik drumde en voetbalde. Ik was ook voor het eerst serieus verliefd geworden. Dat was op Nancy, het meisje van de bandenfabriek. Haar vader handelde in autobanden, weet je wel. Z'n zaak plus hun villa lagen op zo'n driehonderd meter van ons erf plus ons woonhuis. Nancy ging helaas naar een andere school dan ik: zij in Dendermonde, ik in Hamme. Derhalve ontmoetten we elkaar bijna nooit. Het was een zogenaamde afstandsliefde. Aan de deur gaan bellen, en als haar moeder opendeed, vragen 'Mag Nancy met mij buiten komen spelen?', dat durfde ik niet, mede omdat die moeder wel zou doorhebben dat ik niet zozeer een buitenspeler was, maar eerder een vroegrijpe pipo die haar dochter wilde ontmaagden. Daar zou die moeder dik gelijk in hebben. Dag en nacht was Nancy in m'n gedachten, en in m'n slaap droomde ik natuurlijk van haar. Een van die dromen kan ik me nog herinneren. Nancy en ik zaten in een onderzeeër die op weg naar de maan was. Nancy vroeg aan mij: 'Wat gaan we doen op de maan, schat?'

'Kalkoenen kweken, baby,' zei ik. Nancy lachte luid. Kalkoenen kweken op de maan, dat vond ze een uitstekende grap, hoewel ik het niet grappig bedoeld had. Welneen, kalkoenen kweken op de maan, dat was toch in alle ernst uit te voeren? In m'n droom was er tussen de aarde en de maan een benzinestation, waar we de onderzeeër voltankten. Tevens dronken we in de shop een kopje koffie en aten we een broodje met gebakken ei. In m'n droom was dat gebakken ei blauw met groene strepen, maar dat was een detail. In m'n droom waren details niet belangrijk, net zoals in de werkelijkheid, zodat je het in wezen een nogal realistische droom kon noemen. Nog diezelfde dag arriveerden we op de maan. We stapten uit de onderzeeër. Ik moest dringend, en zei tegen Nancy: 'Baby, ik ga ginder even

achter die struik kakken.' Die struik was zeker tweehonderd meter van de onderzeeër verwijderd. Nancy bleef vlak naast ons voertuig op me wachten. Zonder dat er een reden voor was, explodeerde opeens de onderzeeër en Nancy werd uit elkaar gereten. Omdat ik me op afstand bevond, overleefde ik. De onderzeeër was total loss, en shit, nu moest ik te voet van de maan terug naar huis, ook nog zonder Nancy. Ik schrok wakker uit deze droom, nat van het zweet, want het is angstaanjagend om te dromen over hoe je liefje in stukken uit elkaar spat. Zou deze droom een bepaalde betekenis hebben? Ach, dacht ik, het is tenslotte maar een droom, en Nancy is niet uiteengespat, die leeft nog en zit hier of daar een neger te pijpen, de hoer. Soms was ik heel boos op Nancy, omdat we elkaar nooit lijfelijk ontmoetten. Wat dacht ze wel? Dat de zoon van een veehandelaar te min was voor de dochter van een autobandenverkoper? Ik zette haar moeizaam uit m'n gedachten, en ging me concentreren op andere meisjes. Algauw ontmoette ik Sandrine, de dochter van een handelaar in vodden. Ze was mooi, maar eerlijk is eerlijk: ze stonk naar vodden. Daar trok ik me niet veel van aan, want zelf stonk ik vaak naar koeienstront, van het helpen in de veehandel van m'n vader. Sandrine en ik maakten een fietstochtje door het bos, waarin De Rode Kapel was gebouwd, ter ere van Onze Lieve Vrouw Halfstok, de patroonheilige der gevallenen in de strijd. We zaten op een betonnen bankje. We probeerden elkaar beter te leren kennen. 'Dus dat je hoe zal ik het zeggen zodoende in extensio bepaalde hobby's hebt?' vroeg ze.

'Twee,' zei ik, 'voetballen, waarbij ik de bijnaam Snot heb opgelopen, en drummen, voorlopig zonder bijnaam.'

'Wacht,' zei ze, 'ik zal een drummersbijnaam voor je verzinnen… even denken… Beukie Beukie, wat vind je daarvan?'

‘Bijzonder slechte bijnaam,’ zei ik.

‘En Slag Van De Molen?’ vroeg ze.

‘Beter,’ zei ik, ‘maar te lang.’

‘Molen dan?’

‘Ik verkies in dit geval Slag, wat de lading dekt op een bepaalde manier,’ zei ik.

‘Kortom, jij bent Snot de voetballer en Slag de drummer?’ zei ze.

‘Dat klopt,’ zei ik, ‘en ben jij hobbyistisch?’

‘Ik brei graag,’ zei ze, ‘en m’n bijnaam is Wollie de breister.’

‘Had beter gekund,’ zei ik, ‘maar comme à la guerre. Ik heb dorst, Wollie, wil jij wat slootwater voor me halen?’

‘Ik zou wel willen, Slag,’ zei ze, ‘doch het slootwater is ernstig vervuild, door lozing van chemische stoffen.’

‘In dat geval,’ zei ik, ‘dan zit er niks op dan bij jou thuis een biertje te gaan drinken.’ Ze woog en wikte, en ging ten slotte akkoord. Op onze stalen rossen reden we naar de Noordstraat, waar Wollies ouders een loods annex apart staand huis hadden. Haar vader stond net in de loods vodden te sorteren. ‘Papa,’ zei Wollie, ‘dit is Slag, maar je mag ook Snot zeggen.’

‘Ik zeg helemaal niks,’ zei haar vader.

‘Hij is van het zwijgzame type,’ zei Wollie, ‘negeer hem maar, de stomme klootzak. Papa, ik zei net tegen Snot dat je een stomme klootzak bent.’

‘Daar heb ik niks op te zeggen,’ zei hij. We liepen naar binnen in het huis. In de keuken zei Wollies moeder: ‘Sandrine, ben je hier eindelijk? Wie is die vreemde kerel?’ Ik stelde me voor, schudde haar de hand, en zag dat de moeder bossen haar in haar oksels had, zonder enige coupe erin. Dat stond me niet aan, maar ja, als je ergens te gast bent, hou je dan gedeisd. Niet te agressief uit de hoek komen. Je gastvrouw in haar eer laten.